

ผู้ค. ๑/๑๗๔
วันที่ ๒๗ ม.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๕.๐๐ น.

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่ ๓๒๐๗ ๒
วันที่ ๒๑ ม.ค. ๒๕๖๒ เวลา ๑๔.๑๔ น.

ที่ ทส ๑๐๓๓/สปช

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๙ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๐ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การเสนอพื้นที่ชุมชน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย เป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือ Ramsar Site

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/๙๕๒๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารเผยแพร่ เรื่อง การทำความเข้าใจกับอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมน้ำ

๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุมน้ำ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๐
เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐

๓. หนังสือจังหวัดหนองคาย ที่ นค ๐๐๓๓/๙๗๐๗ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐

๔. มติการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๑
เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

(๑) ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเดิม) ได้ดำเนินโครงการสำรวจ จัดทำทะเบียนรายนาม สถานภาพและฐานข้อมูล พื้นที่ชุมน้ำของประเทศไทย โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจาก Danish Cooperation on Environment and Development (DANCED) และพบว่าพื้นที่ชุมน้ำของประเทศไทยประกอบด้วยพื้นที่ชุมน้ำแหล่งน้ำจืด ทั้งแหล่งน้ำใหญ่และน้ำน้อย ได้แก่ คลอง ห้วย ลำธาร แม่น้ำ น้ำตก หนอง อ่างเก็บน้ำ เชื่อม ทะเลสาบ มีง พรุภญ่า พรุน้ำจืดที่ไม่ผุ่ม ที่ลุ่มน้ำและ พื้นที่เกษตรที่มีน้ำท่วมขัง และพื้นที่ชุมน้ำชายฝั่งทะเลได้แก่ ปากแม่น้ำ ชายหาด หาดเลน ป่าชายเลน ปะการัง ครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อย ๓๖,๖๑๖.๑๖ ตารางกิโลเมตร (๒๒,๘๘๕,๑๐๐ ไร่) คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ ของพื้นที่ประเทศไทย และได้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ชุมน้ำ ออกเป็น ๓ ระดับ คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบตามความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ดังนี้

- ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ๖๑ แห่ง
- ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติ ๔๙ แห่ง
- พื้นที่ชุมน้ำที่สมควรได้รับการเสนอเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) ตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมน้ำเป็นลำดับแรก ๘ แห่ง และพื้นที่ชุมน้ำที่สมควรได้รับการคุ้มครองและฟื้นฟูโดยเร่งด่วน ๒๘ แห่ง

- มาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ ดังมีรายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง

๒) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมน้ำในลำดับที่ ๑๑๐ เมื่อวันที่ ๓๓ กันยายน ๒๕๕๑ โดยเสนอพื้นที่ชุมน้ำพรุหวานขึ้นเสียนเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำริมแม่น้ำ ซึ่งพัฒรถนีที่สำคัญประการหนึ่งคือการเสนอพื้นที่ชุมน้ำที่มีคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาเหมาะสมและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาฯ ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำริมแม่น้ำ (List of Wetlands of International Importance) ในปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ชุมน้ำที่ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศแล้ว ๑๑ แห่ง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ได้แก่

- ลำดับที่ ๙๔๘ พรุหวานขึ้นเสียน จังหวัดพัทลุง
- ลำดับที่ ๑๐๙๙ พื้นที่ชุมน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- ลำดับที่ ๑๐๙๙ พื้นที่ชุมน้ำดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม
- ลำดับที่ ๑๑๐๐ พื้นที่ชุมน้ำปากแม่น้ำกระปี้ จังหวัดกระปี้
- ลำดับที่ ๑๑๐๑ พื้นที่ชุมน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบึง จังหวัดเชียงราย
- ลำดับที่ ๑๑๐๒ พื้นที่ชุมน้ำเขตวิรากษาพันธุ์สัตว์ป่าเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (พุโต้เต้ะแดง)

- ลำดับที่ ๑๑๐๗ พื้นที่ชุมน้ำอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าใหม่-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลินง - ปากน้ำตั้ง จังหวัดตຽง
- ลำดับที่ ๑๑๐๗ พื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากแม่น้ำกระบุรี-ปากคลองกะเปอร์ จังหวัดระนอง
- ลำดับที่ ๑๑๐๘ พื้นที่ชุมน้ำอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ลำดับที่ ๑๑๐๙ พื้นที่ชุมน้ำอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา
- ลำดับที่ ๑๑๑๔ พื้นที่ชุมน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการระหว่างประเทศ

การยกระดับให้พื้นที่ชุมน้ำกู้ดทิงเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญสมควรเสนอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำริมแม่น้ำ ตามอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมน้ำ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการระหว่างประเทศ

๒. เรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตี

๒.๑ ประเด็นสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาของชุมชนและองค์กรกองทุนสัตร์ปาโลกประจำประเทศไทย พบว่าพื้นที่ชุมน้ำ กุดทิงมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยพบพรรณพืชน้ำ ๕๙ ชนิด และพบพืชชนิดใหม่ คือ ตันเล็บม้า (*Coldesia sp.*) และสาหร่ายข้าวเหนียวตอกมะง ปลาเนื้อสีดประจำ ๑๗๓ ชนิด และเป็นแหล่งพักพิงของนกอพยพ และนกประจำถิ่น มากกว่า ๑๐๐ ชนิด เป็นแหล่งรองรับและกักเก็บน้ำและเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของชุมชน ในพื้นที่ มีจุบันมีแนวโน้มกำลังถูกคุกคามจากการบุกรุกและใช้ประโยชน์ ดังนั้นเพื่อให้สามารถนำมาตรการ การอนุรักษ์พื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติตามต่อคณะกรรมการตี วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ มาใช้ในการอนุรักษ์พื้นที่ชุมน้ำกุดทิงจึงจำเป็นต้องยกระดับให้พื้นที่ชุมน้ำกุดทิงเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ

๒.๒ ความเร่งด่วนของเรื่อง

ปัจจุบันการสูญเสียพื้นที่ชุมน้ำของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ชุมน้ำตามธรรมชาติ มีเพิ่มขึ้นเป็นลำดับทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชุมน้ำเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เป็นที่อยู่อาศัย เป็นต้น อีกทั้งการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ชุมน้ำมีมากmany หลายประการและหลายวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นผลให้พื้นที่ชุมน้ำที่สามารถใช้เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ และช่วยในการให้เหลืองน้ำลดจำนวนลง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งที่มีแนวโน้ม ที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

๒.๓ ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ การประชุมคณะกรรมการการจัดการพื้นที่ชุมน้ำจังหวัดหนองคาย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ เมื่อวันพุธทัศบดีที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๐ โดยมีนายมานิตย์ มงคล รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เป็นประธานคณะกรรมการ และมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักตำบลโคลก กองการบริหารส่วนตำบลหนองบูรณ์ นายนนท์ คงทอง กองการบริหารส่วนตำบลหนองบูรณ์ สำนักตำบล ไสก่ำ นายนนท์ คงทอง สำนักตำบลไสก่ำ สำนักตำบลบึงกาฬ นายนนท์ คงทอง สำนักการบริหารส่วนตำบลบึงกาฬ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโวงหลง ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เสนอพื้นที่ชุมน้ำกุดทิงเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือ Ramsar Site โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด ๑๖,๕๓๓ ไร่ ๑ งาน ตามแนวเขตหนังสือสำคัญที่หลวง (น.ส.ล.) เนื่องจากกุดทิง มีคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุมน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศตามความเห็นของการประชุมประจำเดือนของอำเภอบึงกาฬซึ่งมีหัวหน้าส่วนราชการ สำนัก ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล อasa สมัคร และผู้นำชุมชน ๒ ครั้ง ในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๔๕๐ คน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๓.๒ จังหวัดหนองคาย มีหนังสือที่ นค ๐๐๑๓/๘๗๐๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ขอเสนอพื้นที่กุดทิงขึ้นทะเบียนเป็นแม่น้ำรัชดา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒.๓.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการขอความเห็นจากคณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุมชนน้ำ และคณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุมชนน้ำ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๓.๔ คณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุมชนน้ำ ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบกับการเสนอพื้นที่ชุมชนน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย เป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำรัชดา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒.๔ ความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๔.๑ พื้นที่ชุมชนน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคาย มีคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ซึ่งสามารถเสนอขอขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำรัชดา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๒.๔.๒ การเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติควรมีการดำเนินงานตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่คณะกรรมการอนุรักษ์พื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ได้แก่ ให้นำเสนอพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ เป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมชน้ำ การประกาศเป็นพื้นที่อนุรักษ์ การจัดทำแผนแม่บท การจัดการพื้นที่ชุมชน้ำ เป็นต้น

๒.๔.๓ ผลดีและผลเสียของการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุมชน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคายเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแม่น้ำรัชดา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

ผลดี

- เป็นการสร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้กับชุมชนในท้องถิ่นและประเทศไทย ที่มีพื้นที่ชุมชน้ำซึ่งมีความสำคัญได้รับการขึ้นทะเบียนบรรจุไว้ในทำเนียบพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ให้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก

- เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของพื้นที่ชุมชน้ำนั้นๆ ให้รู้จักไปทั่วโลกซึ่งเป็นการเพิ่มศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับโลก

- เป็นการเปิดโอกาสให้มีการทำข้อตกลงในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุมชน้ำอย่างยั่งยืนของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและการออกเอกสารสิทธิ์อันมีขอบเขตจำกัด

- เป็นการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาคุณค่า ความสำคัญของพื้นที่ชุมชน้ำทำให้มีการจัดการดูแลอย่างเป็นรูปธรรม

- เป็นการสร้างโอกาสให้กับประเทศไทยและหน่วยงานในพื้นที่ในการขอรับการสนับสนุนความช่วยเหลือเพื่อดำเนินงานอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ชุมชน้ำอย่างชาญฉลาด

ผลเสีย

ไม่มีผลเสีย ในการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุมชน้ำในทำเนียบพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เพราะ

- หลักการการจัดการตามอนุสัญญาฯด้วยพื้นที่ชุมชน้ำเป็นไปตามความเหมาะสมของระบบนิเวศ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อขอบเขตของพื้นที่ทางกายภาพ

- ไม่มีข้อห้ามในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงหลักการสากล คือ การใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เพื่อให้มีพื้นที่ชุมชน้ำและทรัพยากรธรรมชาติใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

- การใช้ประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมใดๆ ในพื้นที่ชุมชน้ำเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่กำกับดูแลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๒.๕ ประเด็นเสนอคณะกรรมการตัดสินใจเพื่อพิจารณา

เห็นควรขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุมชน้ำกุดทิง จังหวัดหนองคายเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและเสนอเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศบรรจุไว้ในทำเนียบพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศภายใต้ออนุสัญญาฯด้วยพื้นที่ชุมชน้ำด่อไปตามความเห็นของคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการต่อไป

๓. การวิเคราะห์ผลกระทบของการลงมติดคณะกรรมการตัดสินใจในเรื่องนี้

๓.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล

มติคณะกรรมการตัดสินใจในเรื่องนี้ไม่ขัดกับนโยบายรัฐบาล แต่จะเป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลดังนี้

(๑) นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ข้อ ๔.๒.๓.๒ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งพื้นที่ชุมชน้ำกุดทิงสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน

(๒) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อ ๔.๒ คุ้มครองและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๓.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมหรือเฉพาะถิ่น

ไม่มี

๓.๓ ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

ไม่มี

๓.๔ ผลกระทบทางสังคมและการเมือง
ไม่มี

๓.๕ ผลกระทบทางเทคโนโลยี
ไม่มี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอเสนอข้อที่ชุมชนกุดทิง จังหวัดหนองคายเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และเสนอเป็นพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญ ระหว่างประเทศบรรจุไว้ในทำเนียบพื้นที่ชุมชน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศภายใตอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุมชน้ำต่อไป ตามความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทร ๐๒ ๒๖๔๕ ๖๖๓๖
โทรสาร ๐๒ ๒๖๔๕ ๖๖๓๘